

Рибалка Валентина Миколаївна
завідувач бібліотеки
Андріївського ліцею №1
Донецької селищної ради
Ізюмського району
Харківської області

“Сучасні освітні тренди: від ідеї до втілення”

Бібліотека – простір для креативності та співпраці

У сучасному світі освіта стрімко змінюється, що вимагає постійної та своєчасної адаптації бібліотек закладів загальної середньої освіти до нових реалій. Бібліотеки вже не обмежуються єдиною функцією зберігання книг, часто не завжди нових та цікавих, вони видозмінюються, перетворюються на інтерактивні центри знань. Вони сприяють розвитку критичного мислення, творчих здібностей та інформаційної грамотності здобувачів освіти та педагогів.

Сучасна бібліотека ліцею – це вже давно не лише місце де здобувачі освіти отримують підручники, або для читання та навчання, а й місце для творчості, самовираження та співпраці. Створення такого середовища допомагає формуванню ключових навичок ХХІ століття, зокрема критичного мислення, комунікації, роботи в команді та креативності. Поступово бібліотеки стають коворкінг-зонами, де учні можуть реалізовувати спільні проекти, брати участь у дискусіях, творчих майстер-класах та цікавих літературних заходах.

Оскільки наша бібліотека, як і в більшості навчальних закладів, розташована у стандартному навчальному кабінеті, можливість її зонування та осучаснення обмежена. Проте завдяки правильному розташуванню меблів ми прагнемо створити комфортний простір, де здобувачі освіти мають можливість ефективно працювати та проводити вільний час.

Для наймолодших читачів облаштовано затишний куточок із меблями, адаптованими до їх віку та зросту. Тут діти можуть самостійно обирати книги, читати, а також займатися творчістю – малювати чи розфарбовувати ([колаж 1](#)). Папір, олівці та розмальовки завжди доступні для маленьких відвідувачів. Дітям дуже подобаються картинки, які вже почав розфарбовувати хтось інший. Вони впевнені, що тільки завдяки їхнім зусиллям цей малюнок вийде неперевершеним. У цьому чудово допомагають цікаві плакати співпраці, що сприяють згуртуванню малюків, навчають їх домовлятися та ділитися ([колаж 2.1](#), [колаж 2.2](#)).

Дітей завжди нелегко сконцентрувати на чомусь довго. Для того, щоб здобувачі освіти затрималися в бібліотеці хоча б на деякий час, читальна зона повинна бути сучасним комфортним місцем для роботи не тільки з книгами, а й з електронними ресурсами. В нашій бібліотеці читальна зона – це ще й коворкінг-зона – місце для групової роботи, обговорень і втілення в життя

спільних проєктів. Тут проводяться різноманітні майстер-класи, зокрема з виготовлення закладок для книг ([колаж 3](#)).

Крім того, читальна зона – це місце волонтерства, підлітки виготовляють патріотичні обереги та сувеніри для воїнів, дорослі співробітники закладу освіти у вільний від роботи час плетуть шкарпетки та килимки ([колаж 4](#)).

Також бібліотека пропонує інтерактивні заходи, тематичні зустрічі та літературні читання, що сприяють залученню молоді до активного навчального процесу. Учні полюбляють зустрічі з цікавими людьми. В нашому закладі таким заходом була зустріч з письменником Дмитром Дим (Дмитро Равх), ветераном АТО з позивним “Актор” ([колаж 5](#)). Дмитро не лише цікаво розповідав про своє життя, воєнні будні, а й читав власні новели та подарував свою першу збірку “Де любов – там і я”. Такі заходи надихають здобувачів освіти на читання, розширюють їхній кругозір і допомагають краще розуміти сучасний світ.

Ця книга, не єдиний подарунок нашій бібліотеці. Завдяки співпраці завідувача бібліотеки з благодійниками впродовж навчального року бібліотека отримала в дар від Марини Курчак книгу Наталі Місюк “Мова: таємниці відьом”, від Фонду Дениса Парамонова “Сковорода в місті мудрості Захарполісі” ([колаж 6](#)). А найвагомішим внеском у поповненні фонду нашої бібліотеки – це комплект на 101 примірник найновіших сучасних книг українською мовою, який був подарований нам Українським центром дослідження проблем безпеки ім. Дмитра Тимчука (група «Інформаційний спротив») який співпрацює з Національним військово-історичним музеєм України. Бібліотека нашого навчального закладу отримала новий книжковий комплект, до якого входять видання для найменших читачів та підлітків, твори українських класиків, сучасна література різних жанрів, переклади іноземних авторів, а також науково-популярні книги. Окрему частину колекції становлять видання, присвячені осмисленню досвіду сучасної війни, зокрема книги про Охтирку, Харків, Херсон і Маріуполь. ([колаж 7](#)).

Бібліотека навчального закладу оснащена комп'ютерною технікою: 1 стаціонарний комп'ютер, підключений до Інтернету, та 2 ноутбуки, які використовують Wi-Fi. Це обладнання активно використовується здобувачами освіти для перегляду інформаційних відео та буктрейлерів ([колаж 8](#)), [віртуальних бібліотечних виставок](#).

Учні не тільки переглядають буктрейлери, а й стають активними їх співавторами. Цього навчального року в межах Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек було створено буктрейлер на книгу ["Бісова душа або залятий скарб"](#) В. Аренєва. В минулі роки було створено буктрейлер на книгу ["Самійло"](#) Я.Яріша та книгу [“Абетка України”](#)

Однак, це не свідчить про те, що бібліотека відмовилася від традиційних виставок. Постійно діючі виставки та виставки літератури до знаменних та пам'ятних дат займають своє почесне місце в бібліотеці закладу ([колаж 9](#)). Інформація про проведені заходи в бібліотеці своєчасно висвітлюється на сайті ліцею, в розділі [“Бібліотечні заходи”](#)

Також технічні засоби допомагають у проведенні онлайн-зустрічей, вебінарів та інтерактивних уроків не тільки для педагогів, а й для завідувача бібліотеки, що значною мірою розширює освітні можливості сьогодення.

Для здобувачів освіти в онлайн форматі проводяться бібліотечні уроки, [віртуальні екскурсії до бібліотеки](#), тематичні презентації не тільки надсилаються у Viber групи, а й презентуються онлайн, проводяться різноманітні ігри. Як приклад гра Kahoot “[Казкові герої](#)”, “[Вгадай автора книги](#)”(колаж 10).

Для проведення заходів у такому форматі потрібні навички медіаграмотного фахівця. Отже, необхідно постійно вчитися, розвивати свою медіаграмотність. Так в січні цього року Академія української преси організувала міжрегіональний форум «Розвиток медіаосвіти в Україні: регіональний вимір» для освітян. Учасниками заходу були вихователі, вчителі, викладачі, представники закладів післядипломної освіти, бібліотекарі, освітні управлінці, які впроваджують та розвивають медіаосвіту у своїх громадах. Адже в сьогоденних умовах інформаційної війни та цифрової реальності медіаграмотність – це не просто корисний навик, а інструмент критичного мислення, аналізу інформації та захисту від зовнішніх маніпуляцій. Від нашого закладу освіти в заході взяла участь завідувач бібліотеки. По закінченню форуму було проведено воркшоп з розвитку медіаосвіти в Україні для працівників ліцею з презентацією ресурсів і видань АУП за що було отримано від Академії української преси відповідний [сертифікат](#) (колаж 11).

Ми прагнемо зробити бібліотеку ще більш доступною та цікавою для всіх відвідувачів, впроваджуючи нові цифрові технології, [електронні каталоги підручників](#) та [художньої літератури](#). Посилання на електронні каталоги розміщені на сайті школи в розділі Бібліотека ліцею “[Фонд бібліотеки](#)”, також посилання розіслано у Viber групи усіх класів. Таким чином, бібліотека перетворюється на інтегрований освітній простір, що відповідає викликам часу та потребам сучасного покоління читачів.

Бібліотека нашого освітнього закладу більше не є лише місцем для зберігання книг, а поступово перетворюється в центр освітніх інновацій. Вона сприяє розвитку цифрової грамотності як для здобувачів освіти, педагогів, так і для решти працівників закладу. Сприяє розвитку навичок критичного мислення та творчості учнів, допомагаючи їм вільно боротися з викликами сучасного світу.

Сучасні освітні тренди та поповнення бібліотек новими, сучасними виданнями дають нові можливості для залучення здобувачів освіти до читання та підвищення якості освіти, роблячи навчання більш захопливим та інтерактивним.